

Υπόθεση C-431/23

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

11 Ιουλίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunal du travail de Liège (Βέλγιο)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

26 Μαΐου 2023

Ενάγοντες:

ΑΕ κ.λπ.

Εναγόμενοι:

BA, EP και RI, ως σύνδικοι πτωχεύσεως της WIBRA BELGIË SA
WIBRA BELGIË SRL

I. Πραγματικά περιστατικά

- 1 Η WIBRA είναι μια ολλανδική επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται, στο Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες, στο λιανικό εμπόριο καταναλωτικών αγαθών κάθε είδους (υφασμάτων, ειδών διακόσμησης, καθαρισμού κ.λπ.) σε μειωμένες τιμές.
- 2 Μετά το προσωρινό κλείσιμο των καταστημάτων της λόγω της κρίσης της πανδημίας COVID-19, η βελγική θυγατρική της, ήτοι η ανώνυμη εταιρία Wibra België (στο εξής: SA Wibra België), υπέστη σημαντικές απώλειες στον κύκλο εργασιών της για το έτος 2020. Εκείνη την περίοδο διατηρούσε 81 καταστήματα και απασχολούσε 439 εργαζομένους.
- 3 Στις 20 Ιουλίου 2020, η SA Wibra België συγκάλεσε σε έκτακτη συνεδρίαση το συμβούλιο της επιχειρήσεως και εξέδωσε δελτίο τύπου, στο οποίο ανέφερε ότι η κατάσταση ήταν πολύ δύσκολη, ότι είχε την πρόθεση να διατηρήσει ορισμένα από τα καταστήματά της στο Βέλγιο και ότι ήταν αναγκαία η υποβολή αίτησης δικαστικής αναδιάρθρωσης.

- 4 Στις 30 Ιουλίου 2020, η SA Wibra België κατέθεσε αίτηση δικαστικής αναδιάρθρωσης ενώπιον του δικαστηρίου επιχειρήσεων της Γάνδης, τμήμα Dendermonde (Βέλγιο) (στο εξής: δικαστήριο επιχειρήσεων). Με απόφαση που εξεδόθη την ίδια ημέρα, διορίστηκαν τρεις δικαστικοί διαχειριστές (οι δικηγόροι BA, EP και RI), στους οποίους ανατέθηκε να οργανώσουν και να μεταβιβάσουν το σύνολο ή μέρος των δραστηριοτήτων της εταιρίας.
- 5 Οι δικαστικοί διαχειριστές υπέβαλαν στο δικαστήριο επιχειρήσεων τη μοναδική προσφορά που είχαν επιλέξει, από την ολλανδική εταιρία Wibra Nederland BV, η οποία σκόπευε «να κάνει μια νέα αρχή στη βελγική αγορά, με βελτιωμένη/μειωμένη/λιγότερο περιοριστική μορφή, συστήνοντας μια νέα εταιρία με ένα μέρος από τα καταστήματα που ήταν τότε σε λειτουργία»¹. Η προσφορά αφορούσε την απόκτηση 36 από τα 81 εμπορικά καταστήματα, συμπεριλαμβανομένων των κεντρικών γραφείων, και την ανάληψη 183 από τα 439 μέλη του προσωπικού που είχε επιλέξει ο υποψήφιος αγοραστής.
- 6 Στις 30 Σεπτεμβρίου 2020 συστήθηκε η εταιρία περιορισμένης ευθύνης Wibra België (στο εξής: SRL Wibra België) με σκοπό να αναλάβει και να συνεχίσει μέρος των δραστηριοτήτων της SA Wibra België.
- 7 Την 1η Οκτωβρίου 2020, πραγματοποιήθηκε νέα έκτακτη συνεδρίαση του συμβούλιο της επιχειρήσεως της SA Wibra België, παρουσία εκπροσώπων των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Σύμφωνα με την SA Wibra België, η διοίκηση και οι δικαστικοί διαχειριστές σκόπευαν να παράσχουν στο προσωπικό τις απαραίτητες πληροφορίες στο πλαίσιο της αίτησης επικύρωσης της προσφοράς ανάληψης δραστηριοτήτων η οποία εντασσόταν στη διαδικασία δικαστικής αναδιάρθρωσης διά μεταβιβάσεως με άδεια δικαστηρίου.
- 8 Στις 8 Οκτωβρίου 2020 η αίτηση επικύρωσης απορρίφθηκε από το δικαστήριο επιχειρήσεων. Το δικαστήριο έκρινε ότι ορισμένες διατάξεις του σχεδίου [ανάληψης των δραστηριοτήτων] αντέβαιναν, αφενός, στη συλλογική σύμβαση εργασίας (στο εξής: ΣΣΕ) 102 της 5ης Οκτωβρίου 2011 σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβολής του προσώπου του εργοδότη λόγω δικαστικής αναδιάρθρωσης διά μεταβιβάσεως με άδεια δικαστηρίου (*Moniteur belge* της 25ης Απριλίου 2013, σ. 25097) και, αφετέρου, στην οδηγία 2001/23/EK του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων (ΕΕ 2001, L 82, σ. 16).
- 9 Την ίδια ημέρα, το δικαστήριο επιχειρήσεων κήρυξε την Wibra België SA σε πτώχευση και διόρισε τους BA, EP και RI ως συνδίκους.

¹ Απόφαση του δικαστηρίου επιχειρήσεων της Γάνδης, της 8ης Οκτωβρίου 2020 [σκέψη 5], ελεύθερη μετάφραση από το αιτούν δικαστήριο.

- 10 Τα μέλη του προσωπικού ενημερώθηκαν αμέσως για την απόφαση του δικαστηρίου και την άμεση καταγγελία των συμβάσεων εργασίας τους, με την καταβολή αποζημίωσης λόγω μη τήρησης της προθεσμίας προειδοποίησης.
- 11 Στις 9 Οκτωβρίου, παρά την απόρριψη της προσφοράς ανάληψης των δραστηριοτήτων από το δικαστήριο επιχειρήσεων και την απόφαση κήρυξης σε πτώχευση, η WIBRA ανακοίνωσε με δελτίο Τύπου την άμεση επαναλειτουργία 36 καταστημάτων και την επαναπρόσληψη 183 εργαζομένων με νέες συμβάσεις εργασίας.
- 12 Την ίδια ημέρα, οι σύνδικοι πτωχέσεως μεταβίβασαν μέρος των περιουσιακών στοιχείων της SA Wibra België στην SRL Wibra België, η οποία προσέλαβε 183 από τους 439 απολυμένους εργαζομένους.
- 13 Την 1η Απριλίου 2021, ορισμένοι από τους μη επαναπροσληφθέντες εργαζομένους ζήτησαν από τους συνδίκους πτωχέσεως διευκρινίσεις σχετικά με την τήρηση της διαδικασίας προηγούμενης ενημέρωσης και διαβούλευσης καθώς και με τον τρόπο με τον οποίο ορισμένες δραστηριότητες της SA Wibra België είχαν μεταβιβαστεί στον διάδοχο στις 9 Οκτωβρίου 2020.
- 14 Οι σύνδικοι πτωχέσεως απάντησαν ότι, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας δικαστικής αναδιάρθρωσης διά μεταβιβάσεως με άδεια δικαστηρίου, είχαν τηρηθεί οι υποχρεώσεις ενημέρωσης των εκπροσώπων των εργαζομένων και διαβούλευσης με αυτούς.

Σύμφωνα με τους συνδίκους πτωχέσεως, ανεξάρτητα από την απόφαση να απορρίψει το σχέδιο ανάληψης δραστηριοτήτων, το δικαστήριο επιχειρήσεων είχε ελέγξει και εγκρίνει τη διεξαγωγή της διαδικασίας και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων είχαν αναπτύξει προφορικά τις παρατηρήσεις τους κατά την επ' ακροατηρίου διαδικασία.
- 15 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, από το 2021, η SRL Wibra België πραγματοποιεί σημαντικά κέρδη και ότι μετά την πτώχευση άνοιξαν εκ νέου νέα καταστήματα στο Βέλγιο υπό το σήμα της WIBRA.

II. Αντικείμενο της διαφοράς και ισχυρισμοί των διαδίκων

- 16 Εξήντα πρώην εργαζόμενοι (στο εξής: ενάγοντες) άσκησαν αγωγή αποζημίωσης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κατά της υπό πτώχευση SA Wibra België (και κατά των BA, EP και RI, υπό την ιδιότητά τους ως συνδίκων, στο εξής: πρώτοι εναγόμενοι) και κατά της νέας εταιρίας SRL Wibra België.

Τα αιτήματά τους περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- να αναγνωρίσει το δικαστήριο ότι οι εναγόμενοι παρέβησαν τις υποχρεώσεις προηγούμενης ενημέρωσης και διαβούλευσης σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων που απορρέουν από τη ΣΣΕ 24 της 2ας Οκτωβρίου 1975 σχετικά

με τη διαδικασία ενημέρωσης των εκπροσώπων των εργαζομένων και διαβούλευσης με αυτούς σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων (*Moniteur belge* της 17ης Φεβρουαρίου 1976, αριθ. 1975100250, σ. 1716) και από το άρθρο 66 του νόμου της 13ης Φεβρουαρίου 1998 υπέρ της απασχόλησης (*Moniteur belge* της 19ης Φεβρουαρίου 1998, αριθ. 1998012088, σ. 4643) (στο εξής: νόμος της 13ης Φεβρουαρίου 1998).

- να αναγνωρίσει το δικαστήριο ότι η μεταβίβαση δραστηριοτήτων από την υπό πτώχευση SA Wibra België στην SRL Wibra België συνιστά συμβατική μεταβίβαση επιχείρησης υπό την έννοια της ΣΣΕ 32 bis της 7ης Ιουνίου 1985 σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβολής του προσώπου του εργοδότη λόγω συμβατικής μεταβίβασης επιχείρησης και τη ρύθμιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων που μεταφέρονται σε περίπτωση ανάληψης περιουσιακών στοιχείων μετά από πτώχευση (*Moniteur belge* της 09 Αυγούστου 1985, αριθ. 1985800218, σ. 11528).
 - κατά συνέπεια, το δικαστήριο να αποτιμήσει ποσοτικά τη ζημία που υπέστησαν οι ενάγοντες, να προσδιορίσει βάσει αυτής της αποτιμήσεως τις αξιώσεις τους για αποζημίωση κατά της υπό πτώχευση SA Wibra België και να παραπέμψει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο επιχειρήσεων προκειμένου αυτό να αποφανθεί για την ένταξη των εν λόγω αξιώσεων στο παθητικό της πτωχεύσεως.
 - να υποχρεώσει το δικαστήριο την SRL Wibra België, αλληλεγγύως ή εις ολόκληρον, άλλως ατομικώς, να καταβάλει την καθορισθείσα αποζημίωση.
- 17 Η SA Wibra België υποστηρίζει ότι τα αιτήματα είναι αβάσιμα, τόσο κατά το μέτρο που αφορούν την παράβαση της ΣΣΕ 24 σχετικά με τις ομαδικές απολύσεις όσο και κατά το μέτρο που βασίζονται στη ΣΣΕ 32 bis σχετικά με τη μεταβίβαση επιχειρήσεων.
- Όσον αφορά την αιτίαση ότι δεν δόθηκαν ακριβείς και συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τις ομαδικές απολύσεις, η SA Wibra België υποστηρίζει ότι πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ της περιόδου πριν από τη διαδικασία δικαστικής αναδιάρθρωσης, της περιόδου μετά τη διαδικασία αυτή και της ίδιας της πτωχεύσεως.
- Θεωρεί ότι η συναλλαγή μεταξύ της υπό πτώχευση SA Wibra België και της SRL Wibra België δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως συμβατική μεταβίβαση επιχείρησης υπό την έννοια της ΣΣΕ 32 bis, αλλά ότι τα δικαιώματα των εργαζομένων που επαναπροσελήφθησαν πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο της ανάληψης περιουσιακών στοιχείων μετά από πτώχευση.
- 18 Η SRL Wibra België υποστηρίζει ότι τα αιτήματα είναι αβάσιμα. Σύμφωνα με το άρθρο 65 του νόμου της 13ης Φεβρουαρίου 1998, η εφαρμογή της ΣΣΕ 24 αποκλείεται ρητά σε περίπτωση πτωχεύσεως.

Ισχυρίζεται επίσης ότι οι ενάγοντες δεν μπορούν να επικαλεστούν τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης για να θεμελιώσουν υποχρεώσεις που βαρύνουν τον εργοδότη, καθώς, ελλείψει μεταφοράς της οδηγίας 2001/23 στο εθνικό δίκαιο, η ερμηνεία της δεν έχει οριζόντιο άμεσο αποτέλεσμα.

Η SRL Wibra België ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί αλληλεγγύως και εις ολόκληρον υπεύθυνη με την SA Wibra België για τα χρέη που υφίσταντο κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων και του προσωπικού, δεδομένου ότι οι διατάξεις που εφαρμόζονται στην προκειμένη περίπτωση περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο III και όχι στο κεφάλαιο II της ΣΣΕ 32 bis.

III. Κατά νόμον ανάλυση - Οι υποχρεώσεις ενημέρωσης των εκπροσώπων των εργαζομένων και διαβουλεύσεως με αυτούς σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων

- 19 Διάφορες διατάξεις του εθνικού δικαίου προβλέπουν υποχρεώσεις προηγούμενης ενημέρωσης των εκπροσώπων των εργαζομένων και διαβουλεύσεως με αυτούς σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων. Στόχος των διατάξεων αυτών είναι να αποφευχθούν, να μειωθούν ή να αμβλυνοθούν οι συνέπειες των ομαδικών απολύσεων διά της προσφυγής σε συνοδευτικά κοινωνικά μέτρα, με την αναγνώριση προτεραιότητας στον διάλογο και την παροχή δίκαιης, πλήρους και διαφανούς ενημέρωσης. Οι διατάξεις αυτές περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων στη ΣΣΕ 24, στην οποία παραπέμπει το άρθρο 66 του νόμου της 13ης Φεβρουαρίου 1998.
- 20 Το άρθρο 2 της οδηγίας 98/59/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ 1998, L 225, σ. 16) ορίζει τις υποχρεώσεις ενημέρωσης και διαβούλευσης που υπέχουν οι εργοδότες που προτίθενται να προβούν σε ομαδικές απολύσεις.
- 21 Στην απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2004, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-55/02, EU:C:2004:605), το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η νομοθεσία για τις ομαδικές απολύσεις εφαρμόζεται σε όλες τις απολύσεις που πραγματοποιούνται για λόγους οι οποίοι δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο των εργαζομένων, όπως αυτός της πτωχεύσεως.
- 22 Στην απόφαση της 3ης Μαρτίου 2011, Claes κ.λπ. (C-235/10 έως C-239/10, EU:C:2011:119), το Δικαστήριο έκρινε ότι τα άρθρα 1 έως 3 της οδηγίας 98/59 έχουν την έννοια ότι εφαρμόζονται επί διακοπής των δραστηριοτήτων επιχειρήσεως-εργοδότη κατόπιν δικαστικής αποφάσεως που διατάσσει τη λύση και την εκκαθάρισή της λόγω αφερεγγυότητας, παρά το γεγονός ότι, σε περίπτωση τέτοιας διακοπής, η εθνική νομοθεσία προβλέπει καταγγελία των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων με άμεση ισχύ. Έως την οριστική λήξη της νομικής προσωπικότητας επιχειρήσεως της οποίας διατάσσεται η λύση και η εκκαθάριση πρέπει να εκπληρούνται οι απορρέουσες από τα άρθρα 2 και 3 της

οδηγίας 98/59 υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις που βαρύνουν τον εργοδότη βάσει των άρθρων αυτών πρέπει να εκτελεστούν από τη διεύθυνση της επίμαχης επιχειρήσεως, εφόσον αυτή εξακολουθεί να υφίσταται έστω και με περιορισμένες εξουσίες αναφορικά με τη διαχείριση της εν λόγω επιχειρήσεως, ή από τον εκκαθαριστή αυτής, στο μέτρο που τη διαχείριση της προαναφερθείσας επιχειρήσεως αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου ο εκκαθαριστής αυτός.

1. Οι υποχρεώσεις των πρώτων εναγομένων υπό την ιδιότητά τους ως συνδίκων πτωχεύσεως

- 23 Το άρθρο 65 του νόμου της 13ης Φεβρουαρίου 1998 αποκλείει ρητά την εφαρμογή του κεφαλαίου VII του εν λόγω νόμου, σχετικά με τις υποχρεώσεις προηγούμενης ενημέρωσης και διαβούλευσης σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων οι οποίες πραγματοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας πτωχεύσεως.
- 24 Ομοίως, η οδηγία 98/59 δεν επιβάλλει ρητά τέτοια υποχρέωση σε εργοδότη που βρίσκεται υπό πτώχευση.
- 25 Ούτε η οδηγία 98/59 ούτε η ερμηνεία της από το Δικαστήριο καθιστούν δυνατή την επιβολή στον εργοδότη υποχρεώσεων προηγούμενης ενημέρωσης και διαβούλευσης στο πλαίσιο της πτωχευτικής διαδικασίας.

Πράγματι, οι οδηγίες δεν έχουν οριζόντιο άμεσο αποτέλεσμα· πριν από τη μεταφορά τους στο εθνικό δίκαιο, μπορούν να αποτελέσουν άμεση πηγή δικαιωμάτων αλλά όχι υποχρεώσεων για τους ιδιώτες.

- 26 Εφόσον οι μόνες διατάξεις που επιβάλλουν υποχρεώσεις ενημέρωσης και διαβούλευσης πριν από τις ομαδικές απολύσεις αποκλείουν την περίπτωση πτωχεύσεως, ουδεμία παράβαση μπορεί να καταλογιστεί στην SA Wibra België μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως.
- 27 Κατά συνέπεια, οι BA, EP και RI δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι, υπό την ιδιότητά τους ως συνδίκων πτωχεύσεως της SA Wibra België, για τη ζημία που επικαλούνται οι ενάγοντες, δεδομένου ότι δεν όφειλαν, υπό την ιδιότητά τους αυτή, να συμμορφωθούν με τις ΣΣΕ που προβλέπουν διαδικασία διαβούλευσης ή συνδιαλλαγής πριν από τις ομαδικές απολύσεις.

2. Οι υποχρεώσεις των πρώτων εναγομένων υπό την ιδιότητά τους ως δικαστικών διαχειριστών

- 28 Διαφορετική είναι η ευθύνη των BA, EP και RI υπό την ιδιότητά τους ως δικαστικών διαχειριστών που διορίστηκαν από το δικαστήριο στο πλαίσιο της δικαστικής αναδιάρθρωσης της εταιρίας.
- 29 Υπό την ιδιότητά τους αυτή, διαπραγματεύτηκαν την ανάληψη μέρους των δραστηριοτήτων και του προσωπικού της επιχείρησης από τη μητρική εταιρία, Wibra Nederland [BV]. Στις 21 Σεπτεμβρίου 2020, επέλεξαν την προσφορά της

εταιρίας αυτής, η οποία προέβλεπε την ανάληψη 183 από τα 439 μέλη του προσωπικού.

- 30 Συνεπώς, από τη στιγμή της έναρξης των διαπραγματεύσεων με την Wibra Nederland [BV] και το αργότερο τη στιγμή που επέλεξαν την προσφορά της, στις 21 Σεπτεμβρίου 2020, οι πρώτοι εναγόμενοι γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι οι ομαδικές απολύσεις ήταν αναπόφευκτες.
- 31 Σε αντίθεση με τα όσα προβλέπονται σε περίπτωση πτωχέυσεως, οι υποχρεώσεις ενημέρωσης και διαβούλευσης πριν από τις ομαδικές απολύσεις δεν αποκλείονται ρητά στην περίπτωση δικαστικής αναδιάρθρωσης. Συνεπώς, η SA Wibra België υπείχε αυτές τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο της δικαστικής αναδιάρθρωσης που διέταξε το δικαστήριο επιχειρήσεων στις 30 Ιουλίου 2020.
- 32 Οι σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου επαναλαμβάνουν επακριβώς τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 3, της οδηγίας 98/59.

«Για να μπορέσουν οι εκπρόσωποι των εργαζομένων να διατυπώσουν εποικοδομητικές προτάσεις, ο εργοδότης οφείλει, εγκαίρως, κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων:

α) να τους παρέχει όλες τις χρήσιμες πληροφορίες και

β) εν πάση περιπτώσει, να τους ανακοινώνει εγγράφως:

i) τους λόγους του σχεδίου απολύσεων,

ii) τον αριθμό και τις κατηγορίες των υπό απόλυση εργαζομένων,

iii) τον αριθμό και τις κατηγορίες των συνήθως απασχολούμενων εργαζομένων,

iv) την περίοδο κατά την οποία πρόκειται να γίνουν οι απολύσεις,

v) τα προβλεπόμενα κριτήρια για την επιλογή των εργαζομένων που πρόκειται να απολυθούν, εφόσον οι εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές αναθέτουν τη σχετική αρμοδιότητα στον εργοδότη,

vi) την προβλεπόμενη μέθοδο υπολογισμού οιασδήποτε ενδεχόμενης αποζημίωσης απολύσεως, εκτός εκείνης που απορρέει από τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές [...].»

- 33 Η SA Wibra België ισχυρίζεται ότι διαβουλευθήκε με τους εκπροσώπους των εργαζομένων και τους ενημέρωσε σχετικά με την οικονομική της κατάσταση και τις πιθανές λύσεις, μέσω των δικαστικών διαχειριστών της. Αναφέρει διάφορες συναντήσεις που έλαβαν χώρα μετά την έναρξη της διαδικασίας δικαστικής αναδιάρθρωσης.

- 34 Ωστόσο, τα προσκομισθέντα πρακτικά των συναντήσεων αυτών δεν αναφέρουν τα συνοδευτικά μέτρα και τα μέτρα ενημέρωσης που αφορούν συγκεκριμένα τις ομαδικές απολύσεις.
- 35 Οι διάφορες ανακοινώσεις της SA Wibra België και το περιεχόμενο των συνεδριάσεων του συμβουλίου της επιχειρήσεως που διεξήχθησαν πριν από την πτώχευση καταδεικνύουν ελλιπή κοινωνική διαβούλευση και μη τήρηση της διαδικασίας περί ομαδικών απολύσεων.
- 36 Δεν υπάρχει οποιασδήποτε απόδειξη γραπτής ανακοίνωσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 66, παράγραφος 1, του νόμου της 13ης Φεβρουαρίου 1998. Ωστόσο, την 1η Οκτωβρίου 2020, η SA Wibra België γνώριζε, ή όφειλε να γνωρίζει, ότι οι ομαδικές απολύσεις ήταν αναπόφευκτες, είτε αυτές επέρχονταν μετά την αποδοχή της προσφοράς ανάληψης των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της διαδικασίας δικαστικής αναδιάρθρωσης είτε επέρχονταν, σε περίπτωση απόρριψης της εν λόγω προσφοράς, ως συνέπεια της πτωχεύσεως της εταιρίας.
- 37 Το γεγονός ότι οι εκπρόσωποι των εργαζομένων ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 5ης Οκτωβρίου 2020, η οποία οδήγησε στην απόφαση της 8ης Οκτωβρίου με την οποία κηρύχθηκε η πτώχευση, δεν αρκεί για να αποδειχθεί η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων.
- 38 Στο μέτρο που δεν ευδοκίμησε η προσφορά ανάληψης των δραστηριοτήτων που υποβλήθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας δικαστικής αναδιάρθρωσης, οι εκπρόσωποι των εργαζομένων δεν μπορούσαν να προβλέψουν την επικείμενη πτώχευση της εταιρίας. Συνεπώς, το νομικό πλαίσιο στο οποίο έλαβε χώρα η πράξη δεν επέτρεψε στους εκπροσώπους των εργαζομένων να ζητήσουν, λυσιτελώς και εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, διευκρινίσεις από τη διοίκηση της εταιρίας.
- 39 Οι εργαζόμενοι δεν είχαν σαφείς και επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το τί θα τους συνέβαινε. Την ίδια στιγμή, η εταιρία προετοίμαζε την αναδιάρθρωσή της· δεν ήταν επομένως δυνατόν να μην γνωρίζει τις ομαδικές απολύσεις και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτές.
- 40 Ως εκ περισσού αναφέρεται ότι, αντίθετα με όσα υποστηρίζει η SA Wibra België, το γεγονός ότι οι δικαστικοί διαχειριστές επιτελούν την αποστολή τους «*υπό τον έλεγχο και την εξουσία του δικαστηρίου*» δεν απαλλάσσει την εταιρία από τις υποχρεώσεις ενημέρωσης και διαβούλευσης. Η διαδικασία δικαστικής αναδιάρθρωσης δεν επηρεάζει τη διοίκηση της εταιρίας, δεδομένου ότι η διοίκηση της εταιρίας παραμένει εξ ολοκλήρου στα χέρια των οργάνων της.
- 41 Η συλλογιστική των εναγομένων ισοδυναμεί με την άποψη ότι το δικαστήριο επιχειρήσεων παρέλειψε να διαπιστώσει παράβαση των κανόνων που διέπουν τις ομαδικές απολύσεις. Ωστόσο, η SA Wibra België παρέκαμψε εσκεμμένα την άρνηση δικαστικής επικυρώσεως της προσφοράς ανάληψης των δραστηριοτήτων, μεταβιβάζοντας, παρά την άρνηση αυτή, μέρος των δραστηριοτήτων της, των

εγκαταστάσεων και του προσωπικού της στην SRL Wibra België, η οποία είχε ήδη συσταθεί για τον σκοπό αυτό, και αφήνοντας το προσωπικό που δεν μεταφέρθηκε στη μέριμνα των συνδίκων πτωχεύσεως και του Fonds de fermeture des entreprises (ταμείου αποζημίωσης των εργαζομένων σε περίπτωση παύσης λειτουργίας των επιχειρήσεων) (και, ως εκ τούτου, του κοινωνικού συνόλου).

- 42 Επομένως, ματαίως υποστηρίζεται ότι οι υποχρεώσεις της SA Wibra België είχαν τύχει δικαστικού ελέγχου, πολλώ μάλλον που ο έλεγχος αυτός κατέληξε τελικά στην απόρριψη της προσφοράς που υπέβαλαν οι δικαστικοί διαχειριστές.

IV. Νομικός χαρακτηρισμός της μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων από την SA Wibra België στην SRL Wibra België: συμβατική μεταβίβαση επιχείρησης ή μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων μετά από πτώχευση;

- 43 Η οδηγία 2001/23 θεσπίζει δύο μηχανισμούς για την προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβίβασης επιχείρησης: αφενός, ο διάδοχος πρέπει να αναλάβει όλο το προσωπικό της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης (άρθρο 4, παράγραφος 1)· αφετέρου, μεταβιβάζονται στον διάδοχο όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις μεταβιβαζόμενες συμβάσεις εργασίας (άρθρο 3, παράγραφος 1).
- 44 Η οδηγία αυτή έχει μεταφερθεί στο βελγικό δίκαιο, ιδίως με τη ΣΣΕ 32 bis. Το άρθρο 6 της ΣΣΕ αυτής ορίζει ότι το κεφάλαιο II, που αφορά τα δικαιώματα των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβολής του προσώπου του εργοδότη μετά από συμβατική μεταβίβαση επιχείρησης, «εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε μεταβολή του προσώπου του εργοδότη που προκύπτει από συμβατική μεταβίβαση επιχείρησης ή τμήματος επιχείρησης, εξαιρουμένων των περιπτώσεων [ανάληψης περιουσιακών στοιχείων μετά από πτώχευση]. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του πρώτου εδαφίου, θεωρείται ως μεταβίβαση στην παρούσα συλλογική σύμβαση η μεταβίβαση μιας οικονομικής οντότητας η οποία διατηρεί την ταυτότητά της, νοούμενη ως σύνολο οργανωμένων πόρων με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, είτε κυρίας είτε δευτερεύουσας».
- 45 Η μεταβίβαση μιας επιχείρησης, υπό την έννοια της οδηγίας 2001/23 και της συλλογικής σύμβασης εργασίας 32 bis, απαιτεί τη συνδρομή τριών στοιχείων:
- της μεταβολής του προσώπου του εργοδότη·
 - της μεταβίβασης της επιχείρησης ή τμήματος της επιχείρησης·
 - της συμβατικής προελεύσεως της μεταβίβασης. Το Δικαστήριο έχει ερμηνεύσει ευρέως την έννοια της συμβατικής μεταβίβασης, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της οδηγίας, που συνίσταται στην προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβίβασης της επιχείρησης, και έχει κρίνει ότι η οδηγία αυτή «εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις αλλαγής, στο πλαίσιο συμβατικών σχέσεων, του υπεύθυνου για την εκμετάλλευση της επιχείρησης φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει αναλάβει τις συμβατικές υποχρεώσεις του

εργοδότη έναντι των απασχολουμένων στην επιχείρηση» (απόφαση της 15ης Ιουνίου 1988, Bork International κατά Foreningen af Arbejdsledere i Danmark, 101/87, EU:C:1988:308, σκέψη 13).

- 46 Κατά το άρθρο 7 της ΣΣΕ 32 bis, *«Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του μεταβιβάζοντος, που απορρέουν από σύμβαση εργασίας υφισταμένη κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης, υπό την έννοια του άρθρου 1, σημείο 1, μεταβιβάζονται, διά της μεταβίβασης αυτής, στον διάδοχο».*
- 47 Το άρθρο 8 προβλέπει ότι ο μεταβιβάζων και ο διάδοχος ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για *«χρέη που υφίστανται κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης, υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, και απορρέουν από συμβάσεις εργασίας που υφίστανται κατά την ημερομηνία αυτή [...]».*
- 48 Τα άρθρα 11 και επόμενα του κεφαλαίου III αφορούν την κατάσταση των εργαζομένων σε περίπτωση ανάληψης περιουσιακών στοιχείων μετά από πτώχευση. Στην περίπτωση αυτή, κατά παρέκκλιση από τους κανόνες του κεφαλαίου II, δεν υπάρχει ούτε μεταβίβαση στον διάδοχο των εταιρικών χρεών που υφίστανται κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης ούτε εις ολόκληρον ευθύνη με τον μεταβιβάζοντα.
- 49 Ομοίως, το άρθρο 5 της οδηγίας 2001/23 προβλέπει τα εξής:
«Εκτός εάν τα κράτη μέλη προβλέπουν άλλως, τα άρθρα 3 και 4 δεν εφαρμόζονται στη μεταβίβαση επιχείρησης, εγκατάστασης ή τμήματος επιχείρησης ή εγκατάστασης, όταν ο [μεταβιβάζων] υπόκειται σε διαδικασία πτωχεύσεως ή σε οποιαδήποτε άλλη ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας, κινηθείσα με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του [μεταβιβάζοντος] και οι διαδικασίες αυτές διεξάγονται υπό την εποπτεία αρμόδιας δημόσιας αρχής (που μπορεί να είναι σύνδικος πτωχεύσεως, εξουσιοδοτημένος από αρμόδια δημόσια αρχή)».
- 50 Τέλος, η ΣΣΕ 102 συνήφθη μετά την έναρξη ισχύος του νόμου της 31ης Ιανουαρίου 2009 για τη συνέχιση της λειτουργίας των επιχειρήσεων (*Moniteur belge* της 9ης Φεβρουαρίου 2009, αριθ. 2009009047, σ. 8436), ο οποίος θέσπισε έναν μηχανισμό μεταβίβασης με άδεια δικαστηρίου.
- 51 Στο πλαίσιο της κρίσης της πανδημίας Covid-19, ο νομοθέτης θέσπισε διάφορα μέτρα για την ενίσχυση των επιχειρήσεων. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται η λεγόμενη διαδικασία «pre-pack» ή «σιωπηλή πτώχευση», η οποία προβλέπεται στο άρθρο XX.39/1 του Κώδικα Οικονομικού Δικαίου, στον τίτλο που αφορά τη δικαστική αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων.
- 52 Πρόκειται για ένα προπαρασκευαστικό στάδιο της αναδιάρθρωσης της επιχείρησης, κατά τη διάρκεια του οποίου μπορεί να διοριστεί δικαστικός διαχειριστής με σκοπό την επίτευξη φιλικού διακανονισμού ή συλλογικής συμφωνίας, όταν ο οφειλέτης μπορεί να αποδείξει ότι, είτε βραχυπρόθεσμα είτε μακροπρόθεσμα, απειλείται η συνέχιση της επιχείρησης.

- 53 Ο θεσμός του «pre-pack» «συνίσταται ουσιαστικά σε μια διαδικασία δύο σταδίων: κατά το πρώτο, που παραμένει γενικώς εμπιστευτικό, λαμβάνει χώρα η διαπραγματεύση και η σύναψη συμφωνίας αναδιάρθρωσης μεταξύ των διαφόρων εμπλεκόμενων μερών ή ορισμένων από αυτά· κατά το δεύτερο, η συμφωνία αυτή επισημοποιείται στο πλαίσιο της διαδικασίας αφερεγγυότητας, η οποία είναι κατ' αρχήν σύντομη, δεδομένου ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης έχει ήδη εκπονηθεί και αποτελείσει αντικείμενο διαπραγματεύσης κατά το πρώτο στάδιο»².
- 54 Με τον τρόπο αυτό, ο Βέλγος νομοθέτης θέλησε να διενεργείται η διαπραγματεύση ενός σχεδίου αναδιάρθρωσης σε πλαίσιο εμπιστευτικότητας, ώστε να αποφεύγεται η αρνητική δημοσιότητα (σχέδιο pre-pack)³, χωρίς όμως να νομοθετήσει επί της προετοιμασίας της μεταβίβασης της επιχείρησης (pre-pack μεταβίβασης).
- 55 Στην απόφαση της 22ας Ιουνίου 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging κ.λπ. (C-126/16, EU:C:2017:489), το Δικαστήριο έκρινε ότι η συμφωνία pre-pack μεταβίβασης, που προβλεπόταν από το ολλανδικό δίκαιο, αντέβαινε στο άρθρο 5, της οδηγίας 2001/23. Κατά το Δικαστήριο, «η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης συμφωνία pre-pack προετοιμάστηκε μεν πριν από την κήρυξη της πτωχεύσεως, αλλά ετέθη σε εφαρμογή μετά απ' αυτήν. Μια τέτοια πράξη, της οποίας πράγματι έπεται πτώχευση, είναι επομένως ικανή να εμπίπτει στον όρο “διαδικασία πτωχεύσεως” υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23» (σκέψη 46) και «το στάδιο του pre-pack, όπως το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης, το οποίο προηγείται της κηρύξεως της πτωχεύσεως, δεν έχει κανένα έρεισμα στην οικεία εθνική νομοθεσία» (σκέψη 53).
- 56 Κατά το Δικαστήριο, η εν λόγω διαδικασία «διεξάγεται επομένως όχι υπό δικαστικό έλεγχο, αλλά, όπως προκύπτει από την ενώπιον του Δικαστηρίου δικογραφία, υπό τη διεύθυνση της επιχειρήσεως η οποία διεξάγει τις διαπραγματεύσεις και λαμβάνει τις αποφάσεις για την προετοιμασία της πωλήσεως της υπό πτώχευση επιχειρήσεως» (σκέψη 54). Εν κατακλείδι, «μολονότι ορίζονται δικαστικώς κατόπιν αιτήματος της υπό πτώχευση επιχειρήσεως, ο μελλοντικός σύνδικος, όπως και ο μελλοντικός εισηγητής δικαστής, δεν διαθέτουν τυπικά καμία εξουσία. Ως εκ τούτου, ουδόλως υπόκεινται σε έλεγχο εκ μέρους κάποιας δημόσιας αρχής» (σκέψη 55).
- 57 Στην απόφαση της 16ης Μαΐου 2019, Plessers (C-509/17, EU:C:2019:424), το Δικαστήριο επιβεβαίωσε τη νομολογία του, ακολουθώντας πανομοιότυπο σκεπτικό: «Η οδηγία 2001/23/EK του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων, και ειδικότερα τα

²ALTER, C. και PLETINCKX, Z, «Νόμος της 21ης Μαρτίου 2021 για την τροποποίηση του κεφαλαίου XX του Κώδικα Οικονομικού Δικαίου και του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος του 1992», *Journal des Tribunaux*, 2021/20, αριθ. 6858, σ. 367.

³Κοινοβουλευτικό έγγραφο, 2019/2020, αριθ. 1337/004, σ. 10.

άρθρα 3 έως 5 αυτής, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία, σε περίπτωση μεταβίβασης επιχείρησης η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο διαδικασίας δικαστικής αναδιάρθρωσης διά μεταβίβασης με άδεια δικαστηρίου που αποσκοπεί στη διατήρηση του συνόλου ή τμήματος της επιχείρησης του μεταβιβάζοντος ή των δραστηριοτήτων του, προβλέπει ότι ο διάδοχος δικαιούται να επιλέξει τους εργαζομένους που επιθυμεί να αναλάβει».

- 58 Στην απόφαση της 28ης Απριλίου 2022, *Federatie Nederlandse Vakbeweging* (Διαδικασία pre-pack) (C-237/20, EU:C:2022:321), το Δικαστήριο επανεξέτασε τη θέση του, στο πλαίσιο μιας διαφοράς όπου μια υπό πτώχευση ολλανδική εταιρία είχε μεταβιβάσει τις δραστηριότητές της σε δύο νέες «θυγατρικές» εταιρίες, μέσω του μηχανισμού pre-pack, αναλαμβάνοντας ορισμένους από τους εργαζομένους με λιγότερο ευνοϊκούς όρους εργασίας. Το Δικαστήριο έκρινε ότι «το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 έχει την έννοια ότι η προϋπόθεση που προβλέπει, κατά την οποία τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας δεν εφαρμόζονται στη μεταβίβαση επιχειρήσεως όταν ο μεταβιβάζων έχει υπαχθεί σε πτωχευτική διαδικασία ή σε ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας "κινήθισα με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του [μεταβιβάζοντος]", πληρούται όταν η μεταβίβαση του συνόλου ή τμήματος της επιχείρησης έχει προετοιμαστεί, πριν από την έναρξη πτωχευτικής διαδικασίας αφορώσας τα περιουσιακά στοιχεία του μεταβιβάζοντος και κατά τη διάρκεια της οποίας η επίμαχη μεταβίβαση πραγματοποιείται, στο πλαίσιο διαδικασίας pre-pack, σκοπός της οποίας είναι να καταστήσει δυνατή, κατά τη διάρκεια της πτωχευτικής διαδικασίας, την εκκαθάριση της λειτουργούσας επιχείρησης (*going concern*) που θα ικανοποιήσει στον μέγιστο δυνατό βαθμό τα συμφέροντα του συνόλου των πιστωτών και θα διασφαλίσει τη διατήρηση των θέσεων εργασίας, υπό την επιφύλαξη ότι μια τέτοια διαδικασία pre-pack έχει οριοθετηθεί με νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις» (σκέψη 55) και ότι «το γεγονός ότι η μεταβίβαση του συνόλου ή τμήματος επιχείρησης προετοιμάζεται στο πλαίσιο διαδικασίας pre-pack πριν από την κήρυξη σε πτώχευση από "προσωρινό σύνδικο", ο οποίος τελεί υπό την εποπτεία "προσωρινού εισηγητή", δεν αποκλείει την πλήρωση της τρίτης προϋποθέσεως του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23» (σκέψη 65).
- 59 Το Δικαστήριο κατέληξε στην απόφαση αυτή στο συμπέρασμα ότι μια διαδικασία pre-pack εμπίπτει στην εξαίρεση του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/23, υπό την προϋπόθεση ότι έχει οροθετηθεί με νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις.
- 60 Η SA Wibra België υπέχει, έναντι καθενός από τους ενάγοντες, ευθύνη για αποζημίωση λόγω παραβάσεως των υποχρεώσεών της για ενημέρωση και διαβούλευση πριν από τις ομαδικές απολύσεις.
- 61 Ωστόσο, δεδομένης της πτωχεύσεως, θα πρέπει οι απαιτήσεις [των εναγόντων] να εγγραφούν στο παθητικό της πτωχεύσεως και η πτωχευτική περιουσία να είναι επαρκής ώστε να μπορέσουν οι ενάγοντες να ικανοποιηθούν.

- 62 Ως εκ τούτου, εάν η συναλλαγή μεταξύ της υπό πτώχευση SA Wibra België και της SRL Wibra België θεωρηθεί συμβατική μεταβίβαση επιχείρησης υπό την έννοια της ΣΣΕ 32 bis, η δεύτερη εταιρία θα είναι αλληλεγγύως και εις ολόκληρον υπεύθυνη για τις υποχρεώσεις της πρώτης, καθώς και για τα χρέη που υφίσταντο κατά την ημέρα της μεταβίβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 της ΣΣΕ 32 bis.
- 63 Στο πλαίσιο της διαδικασίας δικαστικής αναδιάρθρωσης, το σχέδιο μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων απέτυχε διότι το δικαστήριο επιχειρήσεων έκρινε ότι το σχέδιο αυτό αντέβαινε στη ΣΣΕ 102 και στην οδηγία 2001/23.
- 64 Παρά την άρνηση δικαστικής επικυρώσεως της ανάληψης περιουσιακών στοιχείων, το σχέδιο μεταβίβασης που εκπονήθηκε από τους δικαστικούς διαχειριστές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αφερεγγυότητας εφαρμόστηκε τελικά την επομένη της κήρυξης της πτωχεύσεως από τους ίδιους διαχειριστές, αλλά υπό την ιδιότητά τους ως συνδίκων.
- 65 Οι εναγόμενοι δεν αμφισβητούν ότι το περιεχόμενο της συναλλαγής που έλαβε χώρα μεταξύ των δύο εταιριών την επομένη της κήρυξης της πτωχεύσεως ήταν ταυτόσημο με εκείνο της προσφοράς ανάληψης των δραστηριοτήτων. Η μόνη διαφορά μεταξύ των δύο πράξεων έγκειται στο πρόσωπο του διαδόχου, πλην όμως, καθώς η SRL Wibra België είναι θυγατρική της μητρικής εταιρίας, το γεγονός αυτό ουδεμία επιρροή ασκεί σε ό,τι ακολουθεί.
- 66 Συγκεκριμένα, οι δικαστικοί διαχειριστές είχαν επιλέξει την προσφορά της Wibra Nederland BV, η οποία αφορούσε την απόκτηση μέρους των κτιριακών εγκαταστάσεων, της έδρας της εταιρίας και όλων των απαραίτητων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και την ανάληψη 183 εκ των 439 μελών του προσωπικού.
- 67 Αναμφίβολα, η συναλλαγή αυτή πρέπει να χαρακτηριστεί ως συμφωνία «pre-pack μεταβίβασης», η οποία δίνει στον διάδοχο τη δυνατότητα να επικαλεστεί την παρέκκλιση του άρθρου 5, της οδηγίας 2001/23, υπό την προϋπόθεση ότι η διαδικασία έχει οριοθετηθεί με νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις, σύμφωνα με την απόφαση της 28ης Απριλίου 2022, Federatie Nederlandse Vakbeweging (Procédure de pre-pack) (C-237/20, EU:C:2022:321).
- 68 Όπως έχει επισημανθεί στη θεωρία, «[...] η δικαστική απόφαση που επιτρέπει τη μεταβίβαση, η οποία δεν έχει ούτε σκοπό ούτε αποτέλεσμα την “επικύρωση” της μεταβίβασης από κοινωνικής απόψεως, δεν εμποδίζει τους εργαζομένους να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, ούτε όμως μπορεί να καταλήξει στην αμφισβήτηση της ίδιας της μεταβίβασης. Συνεπώς, η μεταβίβαση υπό δικαστική εποπτεία έχει, για τους εργαζομένους που καλύπτονται από τη ΣΣΕ 102, τα ίδια αποτελέσματα που

έχει η συμβατική μεταβίβαση για τους εργαζομένους που καλύπτονται από τη ΣΣΕ 32 bis»⁴.

- 69 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η συναλλαγή που πραγματοποιήθηκε εν προκειμένω μπορεί να εμπίπτει στην εξαίρεση του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 μόνον εφόσον έχει οριοθετηθεί με νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις.
- 70 Τέτοιες διατάξεις δεν υφίστανται στο βελγικό δίκαιο, δεδομένου ότι το άρθρο XX.39/1 του Κώδικα Οικονομικού Δικαίου αφορά την προπαρασκευαστική φάση (σχέδιο pre-pack) και όχι τη φάση της μεταβίβασης της επιχείρησης (pre-pack μεταβίβασης).
- 71 Η ιδιαιτερότητα της υπό κρίση διαφοράς είναι η εξής:
- Το πρώτο μέρος της συναλλαγής –ήτοι η προετοιμασία της μεταβίβασης– πραγματοποιήθηκε υπό την εποπτεία δικαστικών διαχειριστών οι οποίοι διορίστηκαν από το δικαστήριο επιχειρήσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας δικαστικής αναδιάρθρωσης· επομένως, το μέρος αυτό οριοθετείται από νομοθετικές διατάξεις.
 - Το δεύτερο μέρος της συναλλαγής –ήτοι η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων και η ανάληψη του προσωπικού– ακολούθησε αμέσως μετά την άρνηση του δικαστηρίου επιχειρήσεων να επικυρώσει την αρχικά συμφωνηθείσα συναλλαγή, και μάλιστα για λόγους που αφορούσαν την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων (άρνηση του διαδόχου να αναλάβει το παθητικό της εταιρίας που αφορούσε το επίδομα αδείας και το επίδομα που καταβάλλεται στο τέλος του έτους).
- 72 Ως εκ τούτου, ανακύπτει το εξής ερώτημα: εμπίπτει στην εξαίρεση του άρθρου 5, της οδηγίας 2001/23 η μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων που προετοιμάστηκε κατά τη διάρκεια διαδικασίας δικαστικής αναδιάρθρωσης υπό την εποπτεία δικαστικής αρχής, της οποίας όμως η επικύρωση απορρίφθηκε από την εν λόγω αρχή, ενώ η μεταβίβαση πραγματοποιήθηκε τελικά μετά την πτώχευση της εν λόγω εταιρίας;

V. Το προδικαστικό ερώτημα

- 73 Έχει το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας [2001]/23/EK του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεως επιχειρήσεως, εγκαταστάσεως ή τμήματος εγκαταστάσεως ή επιχειρήσεως, την έννοια ότι η προβλεπόμενη σε αυτό προϋπόθεση, κατά την οποία

⁴AYDOGDU, R. και WILDEMEERSCH, J., «Η απόφαση Plessers του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης: καταδικαστική απόφαση με αναστολή για τη δικαστική αναδιάρθρωση διά μεταβιβάσεως με άδεια δικαστηρίου», *JLMB*, 2019, σ. 1269.

τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας δεν εφαρμόζονται στη μεταβίβαση επιχειρήσεως όταν ο μεταβιβάζων έχει υπαχθεί σε πτωχευτική διαδικασία ή σε ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας που κινήθηκε με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του, δεν πληρούται όταν η μεταβίβαση του συνόλου ή τμήματος της επιχειρήσεως είχε προετοιμαστεί πριν από την έναρξη πτωχευτικής διαδικασίας με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος, εν προκειμένω στο πλαίσιο διαδικασίας δικαστικής αναδιάρθρωσης που κατέληξε σε συμφωνία μεταβίβασης της οποίας την επικύρωση αρνήθηκε μεν το αρμόδιο δικαστήριο αλλά η οποία στη συνέχεια υλοποιήθηκε, αμέσως μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως, χωρίς να συντρέχει περίπτωση εφαρμογής οποιασδήποτε νομοθετικής ή κανονιστικής διάταξης του εθνικού δικαίου;

ΕΠΙΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ